

Seitasanommat

Lomakeskus Seidan asiakaslehti, 21. vuosikerta n:o 1/2009
Päätoimittaja Markku Kurkkio (markku.kurkkio@gmail.com)

Vuoden aikana kyläkuvaamme muuttaa eniten Yllästunturille jatkettava jalkakäytävä. Raivaus- ja pohjustustyöt on aloitettu, ja tie on käytössä jo ensi keväänä, vaikka päällysteen laskeminen jääkin seuraavaan kesään. Kevyenliikenteenväylä palvelee luonnollisesti myös rullaluistelijoita, potkukelkkailijoita ja varsinkin rullasuksilla treenaavia hiihtovalmennettavia. Seidasta Äkäslompola-järven rannan lintutornille ja Kesänkijärven länsipäästä Kesängin keitaalle on rakennettu helppokulkuiset polut.

Helsingin Kivikkoon on avattu Ylläshalli, joka on talvisia liikuntamuotoja tarjoava urheilukeskus. Aika näyttää, mikä sen merkitys on alueellemme.

Olemme kuulleet surkutteluja Lapin matkailun vähenemisestä jopa kymmenillä prosenteilla. Äkäslompolossa ruska-aika oli kuitenkin vilkkaampi kuin koskaan.

Rullaten

Meille kesän merkittävin uudistus on tehty reitillä, joka alkaa tienhaaramme vastapäätä maantien itäpuolelta. Lähtöpisteeseen on laitettu portti ja opasteet, jotka kertovat kaikkien Äkäslompolan puolen latukahvioiden ajantasaiset aukioloajat. Tärkeä tieto reiteillä liikkujille.

Järven rantaan on jo aiemmin rakennettu lintutorni. Kesän aikana sinne on sorastettu polku ja loppuosalle laitettu lankkutie, jota pitkin voi työnnellä lastenvaunuja, kulkea pyörätuolilla tai vaikka polkupyörällä. Helppo reitti sopii myös niille, jotka eivät jaksaa tai ehdi patikoida pidemmälti. Jatkossa rantaa voitaisiin hyödyntää vielä monipuolisemmin, esimerkik-

si kunnostamalla sinne uima-, nuotio- ja ongintapaikat –

joisrantaa pitkin Kesängin keitaalle. Tämä runsaan kahden kilometrin mittainen polku

Akseli testaamassa uutta lintutornin reittiä

myös liikuntaesteisille.

Toinen vastaava polku on rakennettu Kesänkijärven poh-

palvelee samoja ryhmiä kuin lintutornin polkukin. Järven

molemmissa päissä on vene- ja kalastuslaituri, joka mahdollistaa virvelöinnin pyörätuolista käsin.

Nimityksiä Seidassa

Vuoden aikana Seita on saanut kaksi uutta vakituista työntekijää, jotka ovat sopeutuneet tiimiimme erinomaisesti.

Anne-Mari Juuso

Receptionistina hymyilee Anne-Mari Juuso, joka on työskennellyt pitkään hotellialalla. Anne-Mari asuu Ylläsjärvellä.

Elli Imberg on paljasjalkainen äkäslompololainen. Myös Ellillä on pitkä kokemus alalta ja hän huolehtii Seidan siisteydestä.

Elli Imberg

Pälkkeitä

Ennen, kun Suomi ei vielä ollut hyvinvointivaltio, vanhus myytiin huutolaiseksi siihen taloon, joka hänet halvimmalla otti hoitaakseen. Nyt ei onneksi enää kymmeniin vuosiin ole ihmisiä myyty huutokaupalla, vaan vanhusten hoito kilpailutetaan, ja annetaan sille, joka vanhuksen ottaa halvimmalla hoitaakseen.

***

Kun miettii nykyistä ulkopoliittikkamme johtoa, tulevat hakematta mieleen Sillanpään Marssilaulun sanat:

”Tapa tuttu jo taattojen
nyt on hoidossa poikasten.”

***

Saamelaiskäräjät harkitsee kuulemma uutta nimeä yhdistykselleen. Keskustelua sivusta seuranneen on vaikea kuvitella yhdistykselle nykyistä osuvampaa nimeä.

***

Näyttää siltä, että tienhoidon yhtiöittäminen on nopeuttanut ilmastonmuutosta: Aura-autot liikkuvat nykyään paljon harvemmin kuin ennen.

***

- Mistä löytäisimme seuraaviin eduskuntavaaleihin ehdokkaita, jotka kuulevat, näkevät, ymmärtävät ja muistavat?

- Ei sen väliä. Eivät äänestäjätäkään näe, kuule, ymmärrä eivätkä muista

***

Moottorikelkkailijat keräävät adressia, jolla he pyrkivät boikotoimaan Äkäslompoloa. Luulen, että lupaavat vaan...

***

Kuulemma Vesa-Matti Loiri suunnittelee ryhtymistä erakoksi Inarin saareen. Kun Lenitan tunnustuskirja ilmestyy, saarilla voi tulla ahdasta.

Äkäslompolo – suomi - sanakirja

Viime Seitasanomissa esiteltiin muutamia Äkäslompolon murteen sanoja, joita yleiskieli ei lainkaan tunne, ja jos tuntee, niin eri merkityksisinä. Jatketaan samasta aiheesta.

Murteemme on vanhakanainen, sen paljastaa jo *h*-äänne, joka ensimmäisenä tarttuu vieraan korvaan, ja jonka käyttö erottaa välittömästi oikean peräpohjalaisen huonosta imitoijasta.

Esimerkkinä vanhoista sanoista voisi olla *viltto*, ’kalteva’. Sanan paljastaa vanhaksi viron kielen sana *viltus*, ’vinossa’, eli sana on säilynyt ajalta ennen viron ja suomen kielen eriytymistä.

Omaperäinen sana on *sipsu*, joka syö nutukkaista karvan oikean kengän vasemmalta puolelta ja vasemman kengän oikealta puolelta. Vastaavasti *sipsu* voi kuluttaa karvan esimerkiksi hevosen jaloista. Mikä sana mahtaisi vastata *sipsua* suomen yleiskielessä?

Siepakka, ’nutukas’, on ilmiselvästi lapinkielinen sana, jota ei esiinny nykysaamassa. Luultavimmin sana on vanhaa Tornion lapin murretta tai kieltä, joka on kadonnut ja jäänyt elämään vain joissakin reliktisanoissa ja mahdollisesti paikannimissä. Äkäslompolossa ei koskaan ole puhuttu nutukkaista, vaan karvakenkä on aina ollut siepakka.

Mielenkiintoinen sana on *haas*. Sanalla ei ole vastinetta suomen kielessä, tai ainakaan Nykysuomen sanakirja ei sitä tunne. Lähinnä sanan voisi kääntää sanaparilla ’luulenpa että’. *Haas tuo auto kääntyy tänne* tarkoittaa ’luulenpa/arvelen, että –’. Suunnilleen samoin käytetään

edellisissä Seitसानomissa esiteltyä sanaa *sati*.

Myöskään sana *nulistaa* ei näytä kuuluvan suomen yleiskieleen. Kun esimerkiksi koira saa keinotelluksi päänsä pantansa läpi, ja pääsee irti, se *nulistaa*.

Yleiskieli tuntee sanan *liisiä*, *'laukaista paula'*, jota käytetään täälläkin lähinnä linnun tai jäniksen ansanarusta pääsemisen ja ansan laukaisemisen merkityksessä, mutta ei kotieläimistä. Kalle Pääatalon kieli sanan tuntee, mutta onko *nulistaminen* tuttu suomen eteläisissä murteissa?

Rautaa rajalle

Ruotsin puolen Tapulivuoman, Sahavaaran ja Pellivuoman kaivosten avaaminen on kaivosyhtiön mukaan osoittautumassa kannattavaksi. Kaivokset avataan yksitellen, ja edellisen kaivoksen tuotoilla rakennetaan seuraavaa. Hankutuksen rauta-, kupari- ja kultakaivos on ketjussa viimeisenä.

Malmi rikastetaan kahdessa laitoksessa, joista toinen rakennetaan Ruotsin, toinen Suomen puolelle. Kuljetusreitit ja -tavat eivät ole vielä lukkoon lyötyjä. Alkuvaiheessa malmi kuljetetaan luultavimmin putkea pitkin lietteenä Äkäsjokisuulle radan varteen.

Joka tapauksessa Kolarin – Kemin rataa käytetään lopullisena kuljetusväylänä, ja se vaatii radan kunnostamista – joka on jo aloitettu – ja toivotavasti myös sähköistämistä. Ja se taasen auttaa myös Kolarin henkilöliikenteen säilymistä ja parhaassa tapauksessa sen kehittämistä, kunhan raide-liikenteen merkitys pitkälle ja pitkänomaiselle maallemme oivalletaan.

Asiakastyytyväisyys

Viime keväänä teimme jälleen asiakastyytyväisyyskyselyn. Tulokset olivat monessa kohdin odotuksen mukaisia, mutta osin yllättäviä.

Yli 80 % asiakkaistamme tuli omien tai ystäviensä kokemusten perusteella. Tärkeimmät valintaperusteet olivat latuverkkomme ja hiihtomaastomme.

Vastauksia leimasivat vanhakantaiset arvot: säilyttäminen, perinne, kylämäisyys, luonto sekä rakentamisen ja moottorikelkkailun rajoittaminen. Amisseja emme siis olekaan vain me kyläläiset, vaan myös suuri osa asiakkaistamme.

Vastaajille arvotun palkinnon, mökkiviikon kesällä 2010, voitti Kivekkään perhe

Kaikkia palveluihimme ehdotettuja parannuksia emme pysty toteuttamaan, mutta joka vuosi pyrimme korjaamaan jotakin. Kesän aikana on Seitapirtin pohjoissiivessä tehty remonttia wc/suihkutiloissa. Syynä ei ollut kosteusvaurio, vaan lähinnä lattialaattojen kuluminen.

Lattioiden uusimisen lisäksi vaihdettiin myös seinälaatoituksia, lisättiin suihkusermiä ja laitettiin peileille kunnan valaisimet.

Jos Riemuliiterissä säkä ei käy, ei vika välttämättä ole enää peilissä.

Munuaiskone

MediYlläs on Äkäslompolossa toimiva yksityinen lääkäriasema, jonka omistavat Katja ja Juha-Pekka Kuusimäki. Tänä kesänä MediYlläs avasi Suomen ensimmäisen yksityisen dialyysi-hoitoyksikön Ylläsjärvellä.

Tähän asti hoitoa on pitänyt hakea 200 km:n päästä Rovaniemeltä asti, ja kukapa haluaisi kuluttaa suurta osaa arvokkaasta loma-ajastaan edestakaisin automatkoihin.

Seutusanomia

Pallaksen-Ylläksen luonnonpuisto on saanut uudeksi johtajakseen Pekka Sulkavan. Edellisen johtajan aikana latupohjien levittämiseen ja tasaamiseen ei saatu lupaa. Toivomme, että uusi luuta lakaisee reiteillä entistä paremmin.

* * *

Kesällä Pasin perhe hämmästytti, kun ikkunan yläreunasta kurkisteli suurilla kauniilla silmillään aivan strutsin näköinen olento. Ehkä myös Äkäsjokivarren onkijat ihmettelivät ilmaston tilaa, kun eläin ilmestyi pensaikosta joen vastarannalle. Strutsi saatiin Konijängän eläinpihaan vahingoittumattomana.

Epäillään, että yhtenä yönä kotieläinpihan eläimet alkoivat kiinnostaa myös karhua, joka käväisi katsastamassa ruokalistan, mutta tutki kamelit, jakkihärät ja muut tarjolla olevat herkut turhan eksoottisiksi.

Jouin kaupan kauppias, Sampo Kaulanen, valittiin kyläyhdistyksen järjestämässä juhlassa ansioistaan vuoden kyläläiseksi. Onnittelumme!

Ylläsjärvellä toimiva erikoisruokaravintola, Jaana ja Tomi Saran Pihvikeisari, palkittiin Lapin parhaana ruokapaikana. Ravintola on erikoistunut riistaruokiin. Onnittelemme ja suosittelemme!

***

CNBC European Business on talous- ja sijoitusuutiskanavan lehti, joka ilmestyy kerran kuukaudessa ja jonka omistaa amerikkalainen uutisjätti NBC. Viime joulukuussa lehti listasi kymmenen maailman parasta hiihtokeskusta, ja Ylläs pääsi listalle kymmenentenä, ainoana Pohjoismaista.

Lehti arvioi hiihtokeskuksia vain lasketteluominaisuuksien perusteella. Mikähän olisi ollut Ylläksen sijoitus, jos mukaan olisi otettu myös maastohiihto, ykköstuotteemme?

***

Kolarin kunta ei näe tarvetta rakentaa kylän ohittavaa moottorikelkkareittiä, kun se ei kulkisi Jounin kaupan bensiinaseman kautta. Koville ottaa kuntabyrokraateilla tappion myöntäminen! Asiakskyselyn mukaan reitin puute ei ole ongelma asiakkaillemme.

***

Kolarin ja Skibotnin välisestä rautatiestä on tehty esiselvitys. 312 kilometrinen rata palvelisi malmiliikenteen lisäksi henkilöliikennettä varsinkin jatkossa, kun lentoja joudutaan vähentämään päästörajoitusten vuoksi. Ja tulevaisuudessa, kun Luoteisväylä vapautuu jäistä, avautuu suorahko reitti Kolarin kautta Kaukoitään!

Seita 60 vuotta!

Ensimmäiset asiakkaat tulivat yrityksemme marras-kuussa 1950. Juhlimme 60-vuotista toimintaamme vuoden päästä.

Kauno opastaa

Kylämme trubaduuri, **Kauno Kaulanen**, aikoo ryhtyä opastamaan isompia tai pienempiä kotimaisia ryhmiä halutunsuuntaisilla kävely-, hiihto tai linja-autoretkillä kylän tuntumassa tai kauempanakin.

- Muusikon työaika on iltaisin ja retket yleensä päivisin, joten työt täydentävät toisiaan, ja keikkapäivällekkin voi sovittaa lyhyen opastusreissun.

Paljasjalkaisena äkäslompololaisena ja paikallisesta historiasta kiinnostuneena hän tuntee alueen hyvin. Ensi vaiheessa asiakas suunnittelee kohteen ja reitin itse tai yhdessä Kaunun kanssa, mutta jatkossa jotkut reitit voivat vakiintua opastusohjelmaksi.

Linja-autoretkillä Kauno voi laulattaa yhteislauluja tai mikäpä estää esittämästä Kaunolle vaikkapa lapinlaulutoivomuksia.

Opaspalveluita voi tiedustella myös Seidan respasta.

Seidan kasvokirja

Seidalla on sivu facebookissa, ja sinne voi jättää terveisiä meille ja muille kävijöille ja laittaa mielellään valokuvia Seidasta tai Äkäslompolon/Ylläksen maisemista. Jutellaan kasvotusten!

Tulipa sanottua

V. 1806 Luosujärven talon omistajalta, Juho Mikonpoika Luosujärveltä, uhattiin evätä ehtoollinen, kun oli kuultu hänen pitävän kahta vaimoa. - Pitäkhöön pappi ehtoollisensa, mie piän vaimot, sanoi Juho.

Hyvää Joulua Seidassa!

Ensi jouluna Seita tarjoaa taas joulupaketin. Ohjelmamme on perinteinen, rauhallinen ja kodinomainen.

Perinteeksi on muodostunut savusauna leppeine löylyineen ja kylpytynnyri parhaimmillaan kirkkaan tähti-taivaan ja revontulten alla.

Kaikki tekeminen on vapaaehtoista. Jokainen voi osallistua ohjelmiin tai oleilla omissa oloissaan, mihin varsinkin mökit tarjoavat tunnelmallisen ympäristön ja oivan tilaisuuden.

Paketin hinta Hotelli

Seidassa

438 €/h 2 hh:ssa

450 €/h 1 hh:ssa

660 €/h 2 hh:ssa yksin

308 €/h lisävuoteessa

Seitamajoissa

373 €/h 4 h:n mökissä

416 €/h 2 h:n mökissä

254 €/h lisävuoteessa

520 €/h, kun 2 henkeä

majoittuu 4 hengen mökkiin

Seidan väki toivottaa

asiakkaille oikein

hyvää loppuvuotta!

Lomakeskus Seita
Tiurajärventie 36 A
95970 Äkäslompolo
Puh.: 016-569211
Faxi: 016-569360
Internet:
www.seitahotelli.fi
Sähköposti:
info@seitahotelli.fi

